ZBIÓR

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK I Warszawa, dnia 18 sierpnia 1937 r. Nr 9

TREŚĆ:

46.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 17 sierpnia 1937 r.

o zatwierdzeniu orzeczenia Komisji Rozjemczej dla przemysłu włókienniczego na obszarze m. st. Warszawy oraz województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego z dnia 3 sierpnia 1937 r.

Na podstawie art. 3 ust. (2) pkt 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomię-

dzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313) oraz §§ 43 i 44 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz z Ministrem Przemysłu i Handlu o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 321) zarządzam co następuje:

§ 1.

Zatwierdzam orzeczenie Komisji Rozjemczej, powołanej zarządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 22 lipca 1937 r., wydane w sprawie załatwienia zatargu w przemyśle włókienniczym na obszarze m. st. Warszawy oraz województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego.

Tekst orzeczenia podaje się poniżej.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

1 zał.

Zał. do zarz. M. O. S. z dn. 17.VIII. 1937 r.

ORZECZENIE.

Komisja Rozjemcza, powołana zarządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 22 lipca 1937 r. w myśl postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313), w celu załatwienia zatargu w przemyśle włókienniczym na obszarze m. Łodzi,

na posiedzeniu w dn. 2 i 3 sierpnia 1937 r. w Ministerstwie Opieki Społecznej w Warszawie, ul. Długa 38/40,

w składzie ustalonym zgodnie z §§ 8, 12, 13 i 36 rozporządzenia z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 321):

Przewodniczący:

p. Marian Klott, Główny Inspektor Pracy i Dyrektor Departamentu,

Członkowie:

p. Zygmunt Zaleski, Sędzia Sądu Okręgowego, — delegat Ministra Sprawiedliwości,

p. Józef Dembowski, Naczelnik Wydziału, — delegat Ministra Przemysłu i Handlu,

wobec uchylenia się ławników ze strony pracodawców od udziału w obradach Komisji, a w związku z tym automatycznego ustąpienia ławników ze strony pracowników,

w obecności następujących uczestników zatargu:
ze strony pracodawców:

1) Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskim w osobach: *pp. inż. Pawła Rumpla* i *adw. Eugeniusza Zejdy,*
2) Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego w osobie *p. adw. Zygmunta Albrechta,*
3) Związek Wykończalń i Farbiarń Okręgu Łódzkiego w osobie *p. Tadeusza Miketty,*
4) Związek Farbiarń Zarobkowych w Łodzi w osobie *p. Marcelego Kozaka,*
5) Związek Właścicieli Przędzalń Zgrzebnych Województwa Łódzkiego w osobie *p. Adolfa Speidla,*
6) Związek Włókienniczego Przemysłu Zarobkowego Województwa Łódzkiego w osobach: *pp. Zygmunta Reingolda* i *adw. Marka Kutnera,*
7) Stowarzyszenie Fabrykantów Przemysłu Włókienniczego w Łodzi w osobie *p. adw. B. Bibergala,*
8) Związek Przemysłu Włókienniczego w Zgierzu w osobie *p. mgra Leona Hurwicza,*
9) Stowarzyszenie Zawodowe Majstrów Tkackich Zarobkowych w Zgierzu w osobie *p. Józefa Pantela,*
10) Chrześcijańskie Zrzeszenie Właścicieli Tkalń Zarobkowo-Mechanicznych Województwa Łódzkiego w osobach: *pp. Marcina Doliwki* i *Izydora Koziara,*
11) Stowarzyszenie Przemysłowców i Kupców m. Pabianic w osobach: *pp. Jakuba Lubranieckiego* i *Natana Glassa,*

12) Stowarzyszenie Przemysłowców Włókniistych w Zduńskiej Woli w osobach: *pp. Karola Arleta, Samuela Gecowa* i *Awsieja Smiechowa* oraz
13) pracodawcy niezrzeszeni w osobach: *pp. Szymona Frajtaga, Majera Förstera, Izraela Marokko, Jana Słamy, Ottona Rajcherta, inż. Tadeusza Kondyjowskiego, Hersza Feldmana, Mojżesza Jelenia* i *Wincentego Rosińskiego,*

ze strony pracowników:

1) Związek Zawodowy Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego w Polsce w osobach: *pp. Antoniego Szczerkowskiego, Stanisława Golińskiego, Szmula Milmana* i *Juliana Kukulskiego,*
2) Związek Zawodowy Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego „Praca" w osobie *p. Waszkiewicza,*
3) Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Włókienniczego w Polsce ZZZ. w osobach: *pp. Mariana Malinowskiego* i *Lucjana Sumińskiego,*
4) Związek Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego ZZP. w osobach: *pp. Walentego Sieczki* i *Ignacego Kubiaka,*
5) Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Włókienniczego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, Oddział w Łodzi, w osobach: *pp. Franciszka Urbańskiego* i *Lucjana Dębczyńskiego* oraz
6) Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Włókienniczego „Praca Polska" w Rzeczypospolitej Polskiej w osobach: *pp. Józefa Bąkowskiego, Leona Bednarczyka* i *Henryka Szulca,*

po zbadaniu istoty zatargu, przeprowadzeniu postępowania dowodowego i wysłuchaniu głosów stron

z w a ż y w s z y,

że strona robotnicza w zatargu niniejszym zgłosiła następujące postulaty:

1) podwyższenie wszystkich płac taryfowych o 20%,
2) skrócenie tygodnia pracy do 40-tu godzin bez obniżenia zarobków,
3) podwyższenie stawek taryfowych dla niektórych kategoryj wyliczonych szczegółowo przez związki,
4) zrównanie stawek płac robotnic ze stawkami robotników przy wykonywaniu jednakowej pracy,
5) podwyższenie stawek tkaczy, wyrabiających tkaniny z osnów z jedwabiu naturalnego i sztucznego na kro-

snach angielskich stosownie do umowy obowiązującej w przemyśle jedwabniczym,

6) przyznanie robotnikom zatrudnionym w przemyśle włókienniczym prawa do zapłaty za wszystkie dni ustawowego urlopu wypoczynkowego 8, 15 i 14 dni według stawek taryfowych,

7) ustalenie przepisu o delegatach w nowym brzmieniu, zapewniającym delegatom większą niż dotychczas ochronę,

8) ustalenie w terminie do dnia 30 grudnia 1937 r. norm obsługi wrzecion i maszyn na przędzalniach bawełnianych, odpadkowych, wełny zgrzebnej i wełny czesankowej oraz norm dla robotników objętych taryfą nr 9 i 10 przy podwyższeniu płac robotników w wykończalni jedwabiu o 15%,

9) zapewnienie, że płace na akord będą przeciętnie wyższe co najmniej o 20% od płac robotników pracujących na dniówkę,

że wreszcie zadaniem Komisji jest ustalenie zasięgu terytorialnego obowiązywania orzeczenia Komisji oraz termin jego obowiązywania,

że powyższe postulaty zostały zgłoszone Głównemu Inspektorowi Pracy przez związki zawodowe w oświadczeniu podpisanym przez przedstawicieli związków w dniu 21 lipca 1937 r., wobec czego Komisja Rozjemcza uznaje, iż tylko powołany wyżej materiał stanowi przedmiot zatargu i może być rozstrzygany przez Komisję Rozjemczą,

że natomiast inne postulaty, zmierzające do zmiany istniejącego stanu taryfowego, nie podlegają rozpatrzeniu przez Komisję Rozjemczą,

że, rozważając kolejno zgłoszone postulaty, w zakresie ogólnego cennika płac decyduje o konieczności i możliwości zmian płac z jednej strony zdolność nabywcza robotników, z drugiej zaś strony możliwość gospodarcza danej gałęzi przemysłu do przyznania podwyżki,

że na podstawie materiałów, przedstawionych Komisji przez organizacje robotnicze, Komisja doszła zgodnie do przekonania, iż w warunkach obecnych jest niezbędne pewne podniesienie zdolności nabywczej robotników przez przyznanie pewnej ogólnej podwyżki płac,

że w szczególności, niezależnie od konieczności zapewnienia warstwie robotniczej przemysłu włókienniczego ogólnego udzia-

łu w pewnej notowanej poprawie ogólnokoniunkturalnej, obiektywne liczby wskaźnika kosztów utrzymania uzasadniają pewną podwyżkę płac, gdy tymczasem od momentu zanikania depresji gospodarczej warunki bytowania robotników w każdym razie powinny stopniowo choć powolnie polepszać się i nie mogą się pogarszać,

że w tych warunkach Komisja jest przekonana o potrzebie przyznania podwyżki ogólnej stawek robotniczych ze stanowiska siły nabywczej robotników,

że, przechodząc do drugiej strony zagadnienia, a mianowicie do sprawy możliwości obciążenia przemysłu włókienniczego, objętego zatargiem, zwiększonymi wydatkami na robociznę, Komisja doszła do wniosku, iż podjęcie takiego kroku jest w zasadzie możliwe, musi jednak być dokonane w tak ostrożnych ramach, aby nie zostały nadwyrężone podstawy rentowności zakładów przemysłowych,

że niewątpliwy jest fakt pewnego zwiększenia spożycia rocznego przędzy bawełnianej i wełnianej, co jest miarą wzrostu produkcji w tym zakresie,

że oczywiście wzrost obrotów jest tylko jednym z elementów poprawy, gdyż świadczy o rozłożeniu kosztów ogólnych produkcji na większą liczbę wyprodukowanych jednostek,

że dla oceny rentowności przemysłu włókienniczego decydujące znaczenie posiada stosunek cen surowca do cen towarów gotowych,

że wahania w zakresie tego stosunku cen surowca do cen gotowych towarów, nawet przy zwiększającym się obrocie, świadczą, iż przemysł włókienniczy przy znacznych utrudnieniach produkcji z powodu skontyngentowania przywozu surowca oraz w związku z ograniczeniami dewizowymi nie znajduje się w położeniu tak bardzo korzystnym, aby mógł znieść większą podwyżkę,

że przy liczbie około 120 tys. robotników, których zatarg dotyczy, i przeciętnych zarobkach tygodniowych wynoszących około 27,14 zł podwyżka zarobków o 1% wynosi około 1.700.000 zł rocznie,

że, oceniając całokształt sytuacji gospodarczej w Państwie i biorąc pod uwagę ewolucję cen i płac na przestrzeni ostatnich lat, potrzeby robotnicze i sytuację przemysłu włókienniczego, Komisja Rozjemcza dochodzi do przekonania, iż w warunkach obecnych nie jest możliwe większe globalne obciążenie przemysłu włókienniczego zwyżką kosztów robocizny aniżeli o 10%, wo-

bec czego Komisja decyduje się w tych granicach ustalić normę podwyżki, wynikającą z niniejszego orzeczenia,

że Komisja uważa, iż podwyżka ta uwzględnia postulaty świata robotniczego w stopniu najbardziej możliwym,

że ze sprawą taryfy łączy się ściśle sprawa odstępstw od niej dla poszczególnych miejscowości,

że w tym zakresie Komisja Rozjemcza, po zapoznaniu się ze stanem faktycznym poziomu płac w poszczególnych ośrodkach, uznała za właściwe zastosować opusty, przewidziane w sentencji orzeczenia, przy czym zostały rozważone przesłanki zgłoszone na rozprawie przez przedstawicieli poszczególnych ośrodków,

że odnośnie tej kwestii Komisja jest zdania, iż ze stanowiska ogólnopaństwowego mogą być tolerowane odstępstwa od taryfy uzasadnione faktycznymi różnicami technicznymi produkcji, natomiast Państwo nie może tolerować stawek nadmiernie niskich, albowiem konkurencja kosztem płac jest czynnikiem z wielu względów wysoce niekorzystnym,

że odnośnie łódzkiego przemysłu zarobkowego Komisja nie uznała za możliwe przyznawania opustu, natomiast pozostawione zostały specjalne normy zapłaty za postoje,

że poza tym Komisja uznała za celowe uwzględnić w sentencji orzeczenia szczególne warunki fabryk firmy Fogel w Ozorkowie,

że, przechodząc do następnej sprawy skrócenia czasu pracy do 40 godzin na tydzień przy pozostawieniu zarobków dotychczasowych, Komisja Rozjemcza, rozumiejąc motywy wysunięcia przez organizacje robotnicze postulatu skrócenia czasu pracy w przemyśle włókienniczym, stoi na stanowisku, iż charakter i zakres uprawnień Komisji Rozjemczej przewidziane przez ustawę nie upoważniają jej do stanowienia norm w zakresie regulowanym przez przepisy ustawowe, o ile dane zagadnienie co do swej zasady nie zostało pomiędzy stronami w bezpośrednim porozumieniu odmiennie od ustawy rozstrzygnięte,

że zresztą w obecnej sytuacji międzynarodowej na tym odcinku podejmowanie przez Polskę jakichkolwiek kroków byłoby przedwczesne, skoro przebieg ostatniej XXIII Konferencji Pracy w czerwcu 1937 r. bynajmniej nie świadczy, aby sprawa ta mogła być w niedługim czasie rozwiązana, gdy państwa azjatyckie sprzeciwiały się nawet wprowadzeniu normy 48 godzin, a przeciwko normie 40 godzin w przemyśle włókienniczym wypowiedziały się takie państwa, jak Wielka Brytania, Japonia, Holandia, Szwajcaria, powstrzymała się od głosowania w sprawie tej konwencji ogromna liczba państw, wśród nich m. in.

Szwecja, posiadająca socjalistyczny rząd, zaś uchwalenie w drugim czytaniu konwencji zapadło wprawdzie większością głosów, jednak wśród państw głosujących za konwencją nie brakło państw, które prawie wcale przemysłu włókienniczego nie mają, jak Albania, Boliwia, Kuba, Ekwador, Meksyk, Panama, Urugwaj, Wenezuela, Peru itd.,

że nie można też pominąć kwestii, iż skrócenie czasu pracy pociągnęłoby w skutkach znaczne dodatkowe obciążenie kosztów produkcji, którego w warunkach obecnych przemysł włókienniczy nie mógłby ponieść,

że w tych warunkach Komisja musiała uznać postulat w sprawie skrócenia czasu pracy za niemożliwy do zrealizowania,

że trzeci postulat związków zawodowych w sprawie podwyższenia poszczególnych stawek taryfowych dla pewnych kategoryj robotników Komisja uznała za niemożliwy do zrealizowania w ramach postępowania Komisji, w tym więcej, iż w bezpośrednich pracach Komisji Mieszanej uzgodniono znaczną ilość poprawek do taryfy,

że Komisja Rozjemcza nie może w pracach swoich wchodzić w szczegóły, wymagające głębokich studiów fachowych odnośnie słuszności stanowiska stron przy ocenie rozpiętości pomiędzy poszczególnymi stawkami w taryfie, a w tych warunkach Komisja sądzi, iż ogólna podwyżka, przyznana orzeczeniem Komisji, będzie istotną rekompensatą dla tych kategoryj, które, wysunięte przez związki zawodowe do przeszeregowania stawki taryfowej, takiego przeszeregowania nie uzyskały,

że następny czwarty postulat związków w sprawie zrównania stawek płac robotnic ze stawkami robotników przy wykonywaniu jednakowej pracy — w zasadzie słuszny — winien jednak być realizowany przez odpowiednie zmiany w samych taryfach stawek,

że w niektórych punktach zrównanie takie w rokowaniach bezpośrednich już nastąpiło, w innych zaś pozycjach Komisja nie uważa za właściwe w chwili obecnej zrównania takiego dokonywać, gdyż nie zamierza w orzeczeniu zmienić treści poszczególnych taryf, które z całą ostrożnością i rozwagą muszą być przedmiotem przepracowań bezpośrednich między stronami przy uwzględnieniu fachowej wiedzy i doświadczeń,

że odnośnie postulatów w sprawie tkalni bawełny, przerabiających jedwab, Komisja Rozjemcza musiała przyjąć pod uwagę, iż w tkalniach jedwabiu obowiązuje umowa zbiorowa, przyznająca wyższe stawki niż w tkalniach bawełny, a skoro przy tej wyższej taryfie tkalnie jedwabiu mogą funkcjonować i presperować,

brak powodu, aby tkalnie bawełny przy takiej samej produkcji stosowały stawki znacznie niższe,

że jednak zrównanie w tej dziedzinie całkowite nie jest możliwe, gdyż stanowiłoby raptowny wstrząs na tym odcinku i dlatego Komisja zdecydowała się zbliżyć stawki w tkalniach bawełny, przerabiających jedwab, do stawek tkalni jedwabiu, co w każdym razie zmniejszy konkurencję tych tkalni bawełny wobec tkalni jedwabiu, a tym samym nie podważa norm umowy zbiorowej obowiązujących dotychczas w tkalniach jedwabiu, ale raczej tę umowę wzmacnia, przy czym Komisja uznała za celowe pogląd ten włączyć do sentencji orzeczenia,

że w każdym razie powyższe zbliżenie stawek nie dotyczy przypadków, gdy tkaniny są wyrabiane ze stosowaniem przędzy ze sztucznego jedwabiu z włókien ciętych lub szarpanych względnie skręcanej z przędzą z innego surowca, albowiem zwiększanie zastosowania włókien sztucznych pochodzenia krajowego jest wyrazem panującej tendencji gospodarczej,

że odnośnie postulatu w sprawie obliczania urlopów wypoczynkowych Komisja musiała mieć na uwadze, iż podobnie, jak w sprawie czasu pracy, nie jest Komisja powołana do narzucania uczestnikom zatargu odstępstw od postanowień ustawy o urlopach wypoczynkowych w przemyśle i handlu i może określać pewne zasady w sprawie urlopów tylko w takim zakresie, w jakim dana sprawa została pomiędzy stronami uzgodniona, ponieważ zaś przebieg rozprawy Komisji Rozjemczej wykazał, iż uzgodnienie sprawy tej dotyczy tylko przedłużenia okresu przyjmowanego za podstawę do obliczenia przeciętnego zarobku za urlop z trzech miesięcy do roku, ustalenia stałych rocznych okresów obliczeniowych od 1 stycznia do 31 grudnia i wprowadzenia zasady, iż urlopy będą udzielane w tygodniach, w których nie przypadają dni świąteczne — orzeczenie Komisji te tylko kwestie rozstrzyga,

że odnośnie punktu w sprawie norm obsługi wrzecion i maszyn na przędzalniach bawełnianych, odpadkowych, wełny zgrzebnej i wełny czesankowej Komisja Rozjemcza uznaje za celowe powierzenie opracowania tych norm Komisji Mieszanej, stosownie do zasad uzgodnionych w czasie rozprawy Komisji Rozjemczej,

że w sprawie postulatu odnośnie zmiany zasad obliczania akordu Komisja Rozjemcza nie uważa go za uzasadniony, gdyż wprowadzenie gwarantowanego akordu przekreślałoby istotę systemu akordowego, uzależniającego zarobek od wysiłku robotnika.

że pozostałe kwestie Komisja uznała za celowe rozstrzygnąć zgodnie z sentencją orzeczenia,

że przytoczone przesłanki dają podstawę do orzeczenia —

orzeka:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze normuje warunki pracy i płacy w następujących działach fabryk przemysłu włókienniczego:

a) w przędzalniach bawełny cienkoprzędnej,
b) w przędzalniach wigoniowych i odpadkowych,
c) w przędzalniach wełny czesankowej systemu francuskiego,
d) w przędzalniach wełny czesankowej systemu angielskiego,
e) w przędzalniach wełny zgrzebnej,
f) w tkalniach wyrobów bawełnianych, półwełnianych i lekkich wełnianych i oddziałach przygotowawczych,
g) w tkalniach wełnianych i oddziałach przygotowawczych,
h) w wykończalniach bawełnianych,
i) w farbiarniach i wykończalniach wełny,
j) w oddziałach ruchu i warsztatach mechanicznych,
k) w oddziałach gospodarczych.

§ 2.

Orzeczenie niniejsze dotyczy wszystkich zakładów, będących członkami organizacyj uczestniczących w postępowaniu rozjemczym, na obszarze m. st. Warszawy oraz województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego, nie wyłączając tych powiatów, które zostają odłączone od województwa łódzkiego i przyłączone do województwa poznańskiego (w tej liczbie Kalisz i inne).

§ 3.

Warunki wynagrodzenia robotników na obszarze, wyliczonym w § 2, oraz w działach fabryk przemysłu włókienniczego, wyliczonych w § 1, normuje taryfa, obowiązująca przed dniem 4 lipca 1937 r. łącznie z tabelami płac złotowych, opracowanych w myśl umowy z 3 kwietnia 1933 r. i uwzględniająca wszystkie

zmiany wynikające z uzgodnionych wyników prac Komisji Mieszanej (protokóły z dnia 21 stycznia 1937 r., 15 i 22 lipca 1937 r., 23, 26, 29 i 30 lipca 1937 r.).

Oznaczone jak wyżej płace zostają mocą niniejszego orzeczenia podwyższone o 10% (dziesięć procent).

§ 4.

Od płac przewidzianych w taryfie, obowiązującej stosownie do § 3 niniejszego orzeczenia, dopuszczalne są na poniżej wyliczonych obszarach opusty:

a) w Bełchatowie — 15% (piętnaście procent),
b) w Kaliszu — 9% (dziewięć procent),
c) w Moszczenicy — 9% (dziewięć procent),
d) w Myszkowie — 9% (dziewięć procent),
e) w Ozorkowie — 6% (sześć procent),
f) w Piotrkowie Tryb. — 6% (sześć procent),
g) w Sosnowcu — 6% (sześć procent),
h) w Tomaszowie Maz. — 3½% (trzy i pół procent),
i) w Zelowie — 15% (piętnaście procent),
j) w Zduńskiej Woli — 10% (dziesięć procent),
k) w Zawierciu — 6% (sześć procent),

Wyliczone opusty dotyczą wszystkich działów fabryk przemysłu włókienniczego, pracujących na własny rachunek.

Uwaga. Dla tkalni prowadzonych przez firmę „M. Fogel i S-ka" opust wynosi 9% (dziewięć procent) pod warunkiem respektowania postanowień umowy lokalnej.

W tkalniach zarobkowych i ich odziałach przygotowawczych w poniżej wyliczonych miejscowościach mogą być stosowane następujące opusty:

a) w Aleksandrowie — 8% (osiem procent),
b) w Bełchatowie — 20% (dwadzieścia procent),
c) w Konstantynowie — 9% (dziewięć procent),
d) w Łasku — 9% (dziewięć procent),
e) w Ozorkowie — 9% (dziewięć procent),
f) w Pabianicach — 5% (pięć procent),
g) w Zelowie — 20% (dwadzieścia procent),
h) w Zduńskiej Woli — 15% (piętnaście procent),
i) w Zgierzu — 5% (pięć procent),

Włącznie z wymienionymi miejscowościami opusty powyższe obowiązują nadto w gminach do miejscowości tych bezpośrednio przylegających (najbliższa okolica).

§ 5.

Ponadto stawki tkaczy, wyrabiających tkaniny przy osnowach z jedwabiu naturalnego na krosnach, przeznaczonych zasadniczo do wyrobów bawełnianych (angielskich), podwyższa się o 20%; stawki tkaczy, wyrabiających tkaniny przy osnowach z jedwabiu sztucznego z jednolitej nitki (a nie z włókien ciętych lub szarpanych albo skręcanej z przędzą z innego surowca) — o 10%; stawki tkaczy, wyrabiających tkaniny przy osnowach dwuwałkowych, z których jedna jest jedwabna, a druga niejedwabna — o 5%, z tym, że dodatki, przewidziane w uwadze nr 2 Taryfy nr 7 pod punktami a), c) i d) nie będą brane pod uwagę przy obliczaniu stawki.

Przepis ten nie narusza umowy zbiorowej, obowiązującej dotychczas w tkalniach jedwabiu i zmierza do zmniejszenia dotychczasowych różnic pomiędzy tkalniami jedwabiu a tkalniami bawełny stosującymi przy wyrobie jedwab.

§ 6.

Przy obliczaniu przeciętnego wynagrodzenia za jeden dzień urlopu przyjmuje się za podstawę obliczenia sumę zarobku w okresach rocznych, liczonych od 1 stycznia do 31 grudnia roku, poprzedzającego rok, w którym urlop ma być wykorzystany. Z powyższego okresu rocznego wyłącza się okresy choroby, nieszczęśliwego wypadku lub powołania pracownika na ćwiczenia wojskowe.

Urlopy udziela się w taki sposób, aby nie obejmowały tygodni, zawierających poza niedzielami święta ustawowe.

§ 7.

Robotnicy zatrudnieni w zakładach pracy, wymienionych w §§ 1 i 2 niniejszego orzeczenia, zatrudniających 5 i więcej robotników, mają prawo do wybrania spośród siebie delegata lub delegatów.

Wybrany delegat nie może być wydalony z pracy ani prześladowany za spełnianie swych obowiązków, wypływających z jego stanowiska.

Przy redukcjach, wynikających z ograniczenia produkcji w zakładzie pracy, delegaci będą redukowani tylko w razie konieczności.

W przypadku całkowitego unieruchomienia zakładu lub oddziału redukcja może być przeprowadzona bez ograniczeń.

W razie ponownego uruchomienia zakładu pracy lub oddziału delegat zostanie przyjęty na równi z innymi robotnikami.

§ 8.

Za postoje z powodu braku osnów lub przędzy albo zepsucia się warsztatu pracy wypłaca się robotnikowi odszkodowanie według normy dniówkowej za czas czekania ponad 1 godzinę z rzędu lub 2 godziny łącznie w tygodniu.

W tkalniach zarobkowych odszkodowanie wypłaca się za czas ponad 6 godzin z rzędu lub 12 godzin łącznie w tygodniu w wysokości 60% normy dniówkowej.

§ 9.

Inne kwestie w zakresie normowania warunków pracy w przemyśle włókienniczym, nie objęte protokółami Komisji Mieszanej i orzeczeniem niniejszym, Komisja Rozjemcza uważa za regulowane nadal w myśl zasad, które wiązały strony przed dniem 4 lipca 1937 r.

§ 10.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 2 sierpnia 1937 r. do pierwszej soboty po dniu 1 lipca 1938 r.

Jeżeli uczestnicy nie zapowiedzą na miesiąc przed upływem terminu orzeczenia jego wygaśnięcia, termin wygaśnięcia orzeczenia przedłuża się na rok następny.

§ 11.

Komisja Rozjemcza, przyjmując do wiadomości porozumienie stron osiągnięte na rozprawie, zaleca:

a) powołanie w celu ustalenia norm obsługi wrzecion i maszyn na przędzalniach bawełnianych, odpadkowych, wełny zgrzebnej i wełny czesankowej, Komisji Mieszanej z udziałem przedstawicieli uczestników zatargu i powierzenie tej Komisji przepracowania tych spraw w

terminie do 31 grudnia 1937 r.; w przypadku, gdyby w terminie powyższym Komisja Mieszana nie zakończyła swoich prac, winna usprawiedliwić opóźnienie prac przed Głównym Inspektorem Pracy, który w tym przypadku określi Komisji Mieszanej nowy termin prekluzyjny na zakończenie opracowania;

b) przekazanie tejże Komisji Mieszanej lub w innym składzie opracowania regulaminu, ustalającego zakres czynności i obowiązków delegatów fabrycznych w rozwinięciu postanowień umów, protokółów i orzeczeń;

c) przekazanie tejże Komisji Mieszanej lub osobnej komisji redakcyjnej opracowania jednolitego tekstu taryfy płac w brzmieniu obowiązującym, z zastąpieniem symbolu „stawka podstawowa Mk" nazwą „punkt obliczeniowy".

Komisja Rozjemcza wyraża przeświadczenie, że prace Komisji, powołanej do opracowania jednolitego tekstu, będą zakończone w terminie do dnia 20 sierpnia 1937 r.

Przewodniczący Komisji Rozjemczej
(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
Dyrektor Departamentu

C z ł o n k o w i e:

(—) *Zygmunt Zaleski*
Sędzia Sądu Okręgowego
w Warszawie

(—) *Józef Dembowski*
Naczelnik Wydziału
w Ministerstwie Przemysłu
i Handlu

47.

OBWIESZCZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 17 sierpnia 1937 r.

w sprawie podania o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego na obszarze m. st. Warszawy i województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego orzeczeniu Komisji Rozjemczej z dnia 3 sierpnia 1937 r.

Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Włókienniczego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego i Związek Zawodowy Robotników i Robotnic Przemysłu Włókienniczego w Polsce wniosły do Ministra Opieki Społecznej w myśl art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313) oraz § 48 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz z Ministrem Przemysłu i Handlu o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 321) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego na obszarze m. st. Warszawy i województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego orzeczeniu Komisji Rozjemczej dla przemysłu włókienniczego z dnia 3 sierpnia 1937 r.

Tekst orzeczenia podany jest w załączniku do zarządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 17 sierpnia 1937 r. o zatwierdzeniu orzeczenia Komisji Rozjemczej dla przemysłu włókienniczego na obszarze m. st. Warszawy i województw: łódzkiego, warszawskiego i kieleckiego z dnia 3 sierpnia 1937 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 9, poz. 46).

Przeciw nadaniu orzeczeniu mocy powszechnie obowiązującej każda osoba zainteresowana może wnieść sprzeciw do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy III Okręgu (Łódź, ul. Zawadzka 1) w ciągu 14 dni od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

48.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 7 sierpnia 1937 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 18 maja 1937 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze m. Inowrocławia i powiatów: inowrocławskiego, mogileńskiego i żnińskiego.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy , zawartemu w Inowrocławiu w dniu 18 maja 1937 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich robót budowlanych na obszarze m. Inowrocławia i powiatów: inowrocławskiego, mogileńskiego i żnińskiego.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 9 lipca 1937 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 6, poz. 34).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 92786. 12.VIII.1937. 1000.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 50 gr.**